

Juan Lizarralde Mujika

*Antzuola,
Gipuzkoa
(1912-2008)*

Aurkibidea

Biografia

Antzuolan jaioa. Baserrian eta kalean bizi izandakoa. Herrian zegoen larrua ontzeko fabrika batean lan egin zuen eta gaiaren gainean azalpen ugari ematen ditu.

Zintak

ANT-043

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2004-09-16
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

ANT-044

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2004-09-16
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

Pasarteak

1. Errepublikazaleak Francoren garaian

- **Erref:** ANT-043/005
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:04:35. **Bukatu:** 00:06:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

<p>Aita Bergaratik Antzuolara joan zen bizitzera. Olan lantegian jardun zuen bizi osoan lanean. Aita errepublikanoa zen, eta lanean jarraitu zuen bertan Francoren garaian. Aita eta Olango nagusia kartzelara eraman zituzten Bergarara. Hurrengo egunean, beste 14 langile ere preso hartu zituzten, tartean Juan bera zegoelarik. Bederatzi hilabetera aske utzi zituzten.</p>

Transkripzioa

- Eta Antzuolara etorri eta Olanenian...
- Lana emon.
- Lana emon zetsen...
- Bai. Ta bere bizi guztien hemen ibili zan. Ta gero semiek eta danak, danak hamentxe ibili giñen. Ta hemen gerra denboran, Francon denboran, lanian zebillen gure aitta difuntua, ta republikanua zan. Ta gero, ba, zerien, kartzelan sartu [zaben]. Gu, gu hor sartu giñen hurrengo egunien. Ta erak [...] nausixa Olan, nausixa Olan, ta aitta autobus baten erun zebe Bergarara, ta Bergarako zerien, kartzelan, egon zien hurrengo egunera arte. Ta hurrengo egunian hamendikan hamalau langille jun... e... zera, prisionero [erun giñuzen] hemen, Idarretako zerien, autobusien. Hamalau, e! Ta haretako danetatikan neu bizi naiz bakarrik, ez da iñor bizi. Ta [...], edo jesus, kartzelako atien sartu giñen hamabixak larengutxixetan ta erten hamabixak larengutxixaotan ein giñuan, bederetzi urtera. Edo... bederatzi

hillebetera. Bai.
- Gogorra izan zan gerria hemen Antzuolan?
- Bua! Gogorra! Bai.

2. Umetako kontuak

- **Erref:** ANT-043/007
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:07:10. **Bukatu:** 00:08:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Hiru urterekin egindako aldrebeskeriak. Baserriko komunean jolasean zebilela, zulotik behera jausi zen garo-pilara.</p>

Transkripzioa

- Zera, Billarrealgo tia ta tio etorri zien [Juan Josenera], basarrira. San Blas jaixak zien, ta San Blas egunien etorri zian horra. Ta ni peripeziak eitten kumunien. Ta lehenaoko antigualeko komuna zan, zuluana sartu ta behien erten. Ta han, ba, garo-pilara eitten zebeñ personak kaka, ta garo-pilla gaiñera jausi nitzen. Sartu nitzan... nik ez [daukot] goguan, ta jausi nitzanik be ez, ezebez. Baiña goguen [daukot] zela komunan gaiñien komerixak eitten ibili nitzen.

- Akordatzen zara?

- Hiru urte, e!

- Hiru urte zekazuzen?

- Hiru urte neuzkan. Bai.

- Orduan, umetan basarrixan, gaiñera, jolas-leku...

- Gero han, zera... Jesus! Basarrixan behien ertetzen zaben itturri haundi bat. Goiko errekatxua pasatzen zan [etxian] batetik bestera. Ta hantxen garbittu [nintten], itturrixen.

- Orduan, garbitzera-ta erre kara juaten ziñazien?

- Bai.

3. 12 urterekin morroi beste baserri batera

- **Erref:** ANT-043/008
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:12:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Baserria desagertuta dago; Aldundiak bota zuen. 12 urte izan zituen arte baserrian bizi izan zen. Gerora, morroi joan zen beste baserri batera. Ardizain ere ibitzen zen. Gabonetan, jaiotzak egiten zituzten mendian.

4. Eskola kontuak

- **Erref:** ANT-043/009
- **Iraupena:** 0:04:45. **Hasi:** 00:12:00. **Bukatu:** 00:16:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Eskola kontuak. Umetako gaiztakeriak. Eskolan, mutilak eta neskak banatuta ibiltzen ziren. Eskola txikia non zegoen. Zigorak. Erdaraz ikasten zuten.</p>

5. Umetan errekan jolasean

- **Erref:** ANT-043/014
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:26:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Baserría » Baserriko lanak » Errota
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Errekan arrantzan egiten zuten. Arrantzan egitea ez zegoen libre. Umetako gaiztakeriak. Ibarreko presan igerian. Arotzerian lan egindakoa. Olanar lantegiko kanala. Errotak.</p>

6. Antiguako errota

- **Erref:** ANT-043/015
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:26:50. **Bukatu:** 00:28:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Bizioak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Baserrian bizi zirenean, ez zuten argirik. Antiguako errothan argindarra nola lortzen zuten.</p>

7. Sagardotegia errothan

- **Erref:** ANT-043/016
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:28:00. **Bukatu:** 00:29:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

<p>Baserrian sagar asko zituzten. Behekoerrotara saltzen zituzten eta han sagardoa egiten zen. Sagardotegia ere bazegoen bertan.</p>

8. Umetako jolasak

- **Erref:** ANT-043/020
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:33:35. **Bukatu:** 00:35:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Umetako jolasak. Karburo potearekin egiten zituzten jolasak.</p>

9. Argindarra kalean

- **Erref:** ANT-043/021
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:35:30. **Bukatu:** 00:38:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Argindarra kalean ipini zutenekoa.

10. Asto-karrerak

- **Erref:** ANT-043/023
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:41:40. **Bukatu:** 00:42:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Asto-karrerak. Guardia Zibila.

11. Perretxikotara gaztetan

- **Erref:** ANT-043/024
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:42:30. **Bukatu:** 00:46:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxikotara gaztetan. Perretxiko klaseak.

12. Baserriko errenta

- **Erref:** ANT-043/026
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:49:10. **Bukatu:** 00:50:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Baserriko errenta kapoiekin ere ordaintzen zen.

13. Kanpai klaseak

- **Erref:** ANT-043/027
- **Iraupena:** 0:04:03. **Hasi:** 00:50:35. **Bukatu:** 00:54:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

<p>Kanpai klaseak. Elizkizunak: primerakoak, etab.</p>

14. Igandeetan musika plazan

- **Erref:** ANT-043/028
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:54:38. **Bukatu:** 00:56:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Aisialdia. Musika plazara joaten ziren igandetan. Bergaratik ere musikariak etortzen ziren Antzuolara.

15. Musika eta dantza Antzuolan

- **Erref:** ANT-043/030
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:57:15. **Bukatu:** 00:59:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Igandetan musika egoten zen Antzuolan. Gramola. Dantzaldiak noiz egiten ziren: udan plazan eta neguan frontoian.

16. Erromeria Deskargan

- **Erref:** ANT-043/032
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 01:01:00. **Bukatu:** 01:02:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromeria ezaguna Deskargan.

17. Uzarragako erromeria; soinujolea

- **Erref:** ANT-044/001
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:05

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Uzarraga auzoan erromeria garrantzitsua egiten zen. Soinujolearen inguruko azalpenak. Umetako okerkeriak.

18. Gaztetako ibilerak

- **Erref:** ANT-044/003
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:03:10. **Bukatu:** 00:04:45

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Gaztetako eta umetako lagunak. Lagun-taldeak. Antzuolako eta Bergarako gazteak ez ziren oso ongi konpontzen.

19. Zinea eta antzerkia gaztetan

- **Erref:** ANT-044/004
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:04:45. **Bukatu:** 00:06:40

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gaztetan zinera joatea gustatzen zitzaien. Antzerkiak ere egiten ziren herrian.

20. Gorpuzti eguneko ohitura zaharra

- **Erref:** ANT-044/007
- **Iraupena:** 0:04:25. **Hasi:** 00:07:35. **Bukatu:** 00:12:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Auzoko eguna zenean, zuhaitz bat moztu eta kalera eramaten zuten gazteek. Behin gertatutakoa Gorpuzti egun batean. Ohitura zaharra. "Txopua".

21. Politika giroa Antzuolan

- **Erref:** ANT-044/008
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:12:00. **Bukatu:** 00:14:50

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:

Politika giroa Antzuolan: alderdien lokalak. Errepublikanoak; karlistak, abertzaleak.

22. Errepublikaren aldarrikapena Antzuolan

- **Erref:** ANT-044/009
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:14:50. **Bukatu:** 00:16:35

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra aurea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Errepublikaren aldarrikapena Antzuolan. Azaña herritik pasatu zeneko eguna. Senide batek loreak eman zizkion Azañari.

23. Alderdi politikoek arteko liskarrak

- **Erref:** ANT-044/010
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:16:35. **Bukatu:** 00:17:50

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Giro politikoa Antzuolan. Alderdi politikoek arteko liskarrak.

24. Gerra Zibila Antzuolan; bonbardaketak

- **Erref:** ANT-044/014

- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:23:20. **Bukatu:** 00:26:20

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra garaiko kontuak. Anaia frontera joan zen. Juan ezkonberri zegoen eta Antzuolan gelditu zen. Elgetan bi egun egin zituzten. Antzuola bonbardatu zuten gorriek.</p>

25. Larru-lantegietako ugazabak Madrilera

- **Erref:** ANT-044/020
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:35:50. **Bukatu:** 00:37:15

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

"Sillerua". Telleria eta beste lantegi batzuetako ugazabak, Madrilera joaten ziren narruarentzat erosleak aurkitzera.

26. Larrutegietan zer egiten zen

- **Erref:** ANT-044/021
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:37:15. **Bukatu:** 00:38:15

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:

Armadarentzako gerrikoak eta bestelakoak egiten zituzten larrutegietan.

27. Larrua ontzeko prozesua

- **Erref:** ANT-044/022
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:38:15. **Bukatu:** 00:42:05

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

Larru lantegian bere eginkizuna zein zen. Larrua ontzeko prozesuaren inguruko azalpena.

28. Larru lantegietako lana, gogorra

- **Erref:** ANT-044/023
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:42:05. **Bukatu:** 00:43:45

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

Narru lantegiko lana, gogorra izaten zen. Erabiltzen zuten arropa.

29. Larrua ontzeko prozesua

- **Erref:** ANT-044/024
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:43:45. **Bukatu:** 00:44:40

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarrenen lantegiak

Laburpena:

<p>Larru lantegiko lanaren inguruko azalpenak. Marmolezko mahai handiak egoten ziren; bertan larrua tiratu eta asentatu egiten zuten.</p>

30. Larrutegietako lana

- **Erref:** ANT-044/025
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:44:40. **Bukatu:** 00:46:25

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

Larru freskoa ekartzen zen eta hainbat tratamendu egin behar izaten zitzaizkion.

31. Emakumeak larru lantegietan

- **Erref:** ANT-044/027
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:50:40. **Bukatu:** 00:51:25

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

Emakumeen lana larru lantegietan zein izaten zen.

32. Antzuolako larru lantegi guztiek ez zuten berdin lan egiten

- **Erref:** ANT-044/029
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:52:45. **Bukatu:** 00:53:50

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:

Larru lantegietan prozesua ez zen berdina izaten. Materiala ere ez zen berdina.

33. Zapata lantegia Antzuolan

- **Erref:** ANT-044/030
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:53:50. **Bukatu:** 00:54:15

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Senide batena zen zapata lantegia.

34. Antzuolara ekarri zuten lehenengo autoa

- **Erref:** ANT-044/031
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:54:15. **Bukatu:** 00:56:15

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Lehenengo autoa Antzuolan. Auto karrerek ikustera joaten ziren Lasartera.

35. Antzuolako "rekadistak"

- **Erref:** ANT-044/032
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:56:15. **Bukatu:** 00:58:50

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Antzuolan zeuden "rekadista" edo "bolanteak". Materiala garraiatzen zuten. Bideak nolakoak ziren.

36. Lurrunezko trena

- **Erref:** ANT-044/033
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:58:50. **Bukatu:** 01:02:30

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Lurrunezko trena. Donostiara joan zireneko anekdota. Trenez nora joaten ziren. Gaztetako ibilerak.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com